

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. S. Joannes fuit Angelus. 1. Missione. 2. Resignatione. 3. Castitate. 4. Contemplatione. Thema. Quis putas, puer iste erit? Lucæ 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO I.

PRO FESTO S. JOANNIS BAPTISTÆ.

Ostendit S. Joannem fuisse Angelum.

T H E M A.

Quis putas puer iste erit? Lucæ c. 1.

Iam admiranda, ac stupenda in Nativitate Sancti Joannis accidit, ut merito vicini & amici interrogarint: *Quis putas puer iste erit?* Cujus mutus Parens loquitur, Mater sterilis parit, Filius in utero exultat. Archangelus Gabriel nomen insolitum imponit? *Quis putas puer iste erit?* Si parentem ejus Zachariam interrogas; responderet, fore Prophetam: Et Tu puer Prophetæ Altissimi vocaberis. Si Archangelum Gabrielem roges: reponit: *Erit magnus coram Domino.* Lucæ c. 1. Si ab ipso Christo Domino, quis præcursor ejus futurus sit, quæras: mox affirmabit: *Lucerna ardens & lucens.* Joan. 5. Ardens per charitatem internam, lucens per externam doctrinam. Quod si verò Malachie judicium requiramus:

ex instinctu Spiritus Sancti & ex Prophetico spiritu, asserit fore Angelum: *Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam ante faciem meam.* Malach. 3. Prophetam verò hunc non de alio, quam de Joanne loqui ipse Christus disertè affirmat: *March. 11. Hic est, de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum.* Non quod natura fuerit Angelus, ut erroneè censuit Origenes: Nam *fuit homo missus à Deo cui nomen erat Joannes.* c. 1. Et Evangelista Lucas ejus parentem, conceptionem, nativitatem, & vitam fusè describit. Sed quod vitam Angelicam, moreque Angelicos duxerit. Quod explicabimus in præfenti, ut pro modulo imitemur & Angelicam vitam ducere statuamus.

I. Prima proprietas Angeli est, quòd sit legatus seu missus à Deo: *Angelus enim,* ut ait S. Gregorius, *non nature, sed officii nomen est:* Angelus autem non descendit è cælo ministratum homini, nisi

I.
S. Joannes
fuit An-
gelus mis-
sione.

nisi mittatur & ire jubeatur. Ejusmodi Angelus seu Legatus fuit Joannes; Fuit homo missus à Deo cui nomen erat Joannes Joan. 1. Missus autem fuit, ut mortales ad Christum adduceret, Messiam illis ostenderet & digito monstraret; peccatores à via abductos pravâ, in semitam justitiæ reduceret. poenitentiam prædicaret; & poenitentia baptismum illis impertiret. Hic erat finis legationis & missionis ejus, quem ille mox strenuè assequi, & explere studuit: nam è deserto, Deo jubente, egressus, venit in omnem regionem Jordanis, peccatoribus inclamans: *Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum.* Et jam securis ad radicem posita est: Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.

Religiosus Societatis, ut voluit S. P. Ignatius, debet in hoc puncto esse similis Angelo: ad hoc enim vocatus est, ut sit Dei Legatus, ut mittatur ad conversionem animarum; & licet hoc aptè conveniat iis, qui ad missiones sive inter Infideles, sive inter Hereticos, destinantur. convenit tamen etiam aliis, qui in Collegiis degunt: *Nostre vocationis est, ait Regula III. Summarii, diversa loca peragere, & habitare in quavis mundi plaga, ubi majus Dei obsequium & animarum auxilium speratur.* Sed non imus, non prædicamus, nisi mittamur à Superioribus, sicut Angeli. *Quomodo enim prædicabunt, nisi mittantur,* ait Apostolus? Si verò mittamur, mox strenuè prædicare, & corda hominum ad Deum convertere, atque ad agendam poenitentiam inflammare conamur.

Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum.

II. Altera proprietas Angeli est, omnimoda indifferentia tam quoad loca, quàm quoad personas: Angelus enim ad custodiam hominis à Deo missus, æquè promptè & alacriter volat in Africam atque in Europam, in Asiam atque in Americam, in pagum atque in magnam Civitatem, nullum in hoc faciens discrimen. Similiter Angelus æquè libenter ac diligenter ministrat vili mendicabulo, atque Regi potentissimo, ac mundi Monarchæ.

Ejusmodi Angelus fuit S. Joannes Baptista, qui ad omnem locum & personam summâ fuit indifferentia: missus à Deo ad regionem Jordanis, illico abiit: si missus à Deo fuisset in aliam regionem, æquè promptè iturus: nec solùm ivit ad primarias civitates, sed ad quavis viliora loca: venit enim in omnem regionem Jordanis: & absque personarum discrimine, omnibus poenitentiam prædicavit: accedunt ad prædicationem ejus plebs & turba, interrogantque: *Quid ergo faciemus?* Respondit illis: *Qui habet duas tunicas, det unam habenti, & qui habet escas, faciat similes.* Quibus verbis hortatur ad opera misericordiæ & eleemosynæ, atque ut declarat S. Basilii, hortatur ex omni quod affluit, debere erogari ei, qui non habet. Venerunt & Publicani ut baptizarentur, & dixerunt ad illum: *Magister, quid faciemus?* Ut scilicet salutem consequamur; agnoscebant enim foeditatem scelerum suorum & injustitiarum. *At illis dixit ad eos: Nihil amplius, quàm quod vobis con-*

stitutum

stentum est, faciatis, videlicet in exactione vectigalium, nolite plus, quam taxatum & ordinatum est exigere. Venerunt autem ad milites & interrogabant eum: *Quid faciemus nos?* & ait illis: *non minime concusciatis, neque calumniam faciatis, & contenti estote stipendiis vestris.* Id est nulli vim inferatis, nulli innocenti crimen impingatis, rapiendi & furandi libidinem cohibeatis. Venerunt denique Pharisei: sed quanto lenius egit cum plebeis, publicanis & militibus; tanto durius egit contra Phariseos & Sadduceos, qui tunc temporis inter Judæos instar Religiosorum erant: quibus vultu iracundo dixit: *Genimina viperarum: quis demonstravit vobis fugere à ventura ira?* Matth. 3. Verbo, absque discrimine personarum, omnes ad poenitentiam hortatus est, omnibus, velut Angelus è caelo missus, annuntiavit fugere à ventura ira Summi Judicis, omnibus veniam prædicavit, si dignos poenitentiae fructus facerent.

Ejusmodi Angelos requirit S. Fundator noster, qui ad omnem locum, omnesque personas indifferentes existant, quales fuere S. Xaverius, Petrus Faber, Claudius Jajus, Petrus Canisius, Gaspar Bazzus, Andreas Oviedus & sexcenti Apostolici viri Societatis nostræ: qui quasi equi gloriæ in bello nomen Christi defenderunt, Evangelium annuntiarunt, & in fines orbis terræ protulerunt, majus Dei obsequium & gloriam semper intendo & quærendo, per quos Christus in hominum cordibus triumphat. Tales, inquam, esse conemur; Christus in nobis regnet & per nos vincat, non nostra voluntas, non voluptas,

non commoditas, non honor, non gloria, sed Dei solius. Ita Angelis similes erimus, qui *Potentis virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus.* Psalm. 102. Erinstar fulminis quoquo versus volant ad Dei voluntatem implendam: *Qui facis Angelos tuos spiritus, & Ministros tuos flammam ignis.* Psal. 103.

III. Tertia proprietas Angelica est, Castitas. Angeli enim purissimi, castissimi que sunt, & Beati in caelo, hac in parte eis similes erunt. *In caelo,* inquit Saluator, *non nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei.* Talis Angelus fuit S. Joannes Baptista, qui mundissima fuit castitate, eamque quasi cum natura hausit, dum à senibus, sterilibus, & concupiscentiæ carnali jam mortuis genitus fuit. Amorem verò castitatis singulari zelo & fervore demonstravit, dum Herodem ob adulterium cum Herodiade, acriter reprehendit, & pro castitate tuenda in alio martyri occubuit, ad hanc in se custodiendam, in solitudinem secessit, ab hominum consortio remotus, rigidam, asperamque vitam duxit: jejuniis assiduis ita carnem domuit, ut Redemptor de ipso asseruerit: Matth. 11. *Veni Joannes non manducans, neque bibens.* Unde S. Basilius totam ejus vitam jejunium vocat, & loco vestis, pelle cameli asperâ corpusculum contexit.

S. Patriarcha noster omnes Societatis alumnos, voluit esse castitate Angelos; unde in Regula 28. Summarii præscripsit: *Castitatem tam perfecte servandam, ut emulam Angelicam puritatem imitari, & corporis & mentis nostræ mundiciâ.* Hac etenim virtus vel maxime

III.
Castitate.

S nos

nos Angelis similes reddit. Unde S. Athanasius Lib. de Virgin. ait: *Virginitas est Angelorum vita.* Et S. Cyprianus in Tract. de habitu Virginum, scribit: *Cum casta perseveratis esse & Virgines, Angelis Dei estis aequales.* Sanctus vero Ambrosius L. 2. de Virginibus, inquit: *Quae non nudant neque nudentur, erunt sicut Angeli Dei: nemo ergo miretur, si Angelis comparentur, quae Angelorum Domino copulantur.* Amplius dicere audet S. Bernardus Epist. 42. *Differt homo pudicus & Angelus, felicitate non virtute, nam licet huius castitas sit felicitior, illius tamen fortior esse cognoscitur.* In hac igitur virtute nos Angelos imitari oportet. cum enim alios è fordibus vitiorum turpium extrahere debeamus; omnino necesse est, nos eiusmodi castitatis virtute munitos esse, ut ipsi hisce fordibus non inquinemur; ne dum alios ex orci faucibus extrahere nitimur, ipsimet implicati, cum impuris, in damnationis barathrum abripiamur.

IV.
Oratione
& contempla-
tione.

IV. Quarta proprietas est; conjunctio cum Deo, contemplatio Dei & visio beatifica: quam Christus Dominus innuit dicens: *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est.* Matth. 18. Nunquam enim, licet hominum custodia occupati, vel ad momentum temporis, mentis aciem à Dei visione & amore ac laude dessestunt. Nonne & talis vita fuit S. Joannis Baptistae? Quid aliud in eremo egit, quam conversari cum Deo, ac caelestia, divinamque contemplari? Audite S. Chrysostomum homil. 58. in Matthaeum: *Joannes ita in terris, quasi in caelis versabatur: natura namque necessitate superata, mirabile quod-*

dam peregit iter; semper in hymnis, semper in orationibus fuit; nulli hominum, autem quam ad baptizandum accederet, Deo autem soli sua offerebat colloquia. Verè igitur Joannes Praecursor Domini Angelis similem vitam duxit, non solum in eremo, contemplando & orando; verum etiam dum baptismum poenitentiae conferret, pro peccatoribus eorumque conversione preces ardentes fundendo.

Ejusmodi conjunctionem cum Deo, tanquam instrumentorum cum causa principali, à suis exigebat S. Ignatius asserens absque ea modicum in proximo fructum referre; contrario autem ex familiaritate cum Deo, omnem efficaciam operum Apostolicorum diminuisse. Si itaque operarius Societatis milita à Deo, quae efficiat ad ejus gloriam, obtinere cupiat, instar Angeli Deum respiciat, atque oret. *Oportet semper orare & nunquam desistere:* ait Dominus Lucae 18. Si operarius versetur in angustis, obruatur calamitatibus, tam propriis, quam alienis, ad orationem contugium cum Juditha clamet ad Dominum, & auxilium impetrabit. Si sibi, suisque auditoribus ac poenitentibus dona caelestia è caelo obtinere desideret, petat, *Petite & accipietis,* promissio Christi est. *Omne enim datum optimum, & omne donum perfectum, desursum est, descendens à Patre luminum.* S. Jacobus. Si contra hostes stygios, persecutores, tentatores in arenam descendendum sit; oret & cum Moysè manus in caelum levet, & quemadmodum Israel Amalecitas, ita ipse tam suos, quam suorum hostes superabit. Mirum est, quod refert Rufinus L. 2. de Theodosio Imperatore, qui Eo-

genium

genium Tyrannum precibus vicit; nam contra eum congressurus rupem ascendit; atque inde utrumque exercitum contemplatus, erectis in cœlum manibus exercitum suum Deo commendavit: mira res: vix preces fuderat, cum exortus ventus in hostium faciem, eorum tela, in ipsos rejecit: quod sic cecinit ipte Claudianus, licet Ethnicus in pœgyri ad Honorium Imperatorem:

*Te propter gelidis Aquilo de mœne procellis,
Obruit adversas acies, revolutaque tela
Vertit in authores, & turbine reppulit
hæstas: mœxque subjungit:*

*O nimum Dilecte Deo, cui militat æther,
Et conjurati veniunt ad classica venti!*

Theodoretus scribit, S. Joannem & S. Philippum Apostolos apparuisse in medio Theodosii exercitu, ventum hunc excitantes; qui pulveres in hostium oculos conjecit, & eorum sagittas reflexit, eaque ratione parva est victoria, nullo profus ex parte Theodosii desiderato. Lege Baronium ad annum 446. Tanta vis est orationis, contra hostes. Si itaque operarius vincere desideret, oret: si æmbonem conscendere parat; oret, & à Patre luminum, lucem & ardorem postulet: si in tribunali sacro ad cor loqui cupiat, gratiam divinam imploret, ut animas peccatorum cœno inquinatas in sanguine Agni ritè dealbare valeat. Si peccatorem insignem aut hæreticum convertere optet, preces ardentes præmittat, SS. Angelos tutelares, sanctosque Patronos in subsidium evocet, alias Æthiopem levabit: *Nunc, ait S. Bernardus Epist. 201. Manent tria: Verbum, exemplum, oratio, major autem horum oratio: ea namque operi & voti gratiam*

& efficaciam promeretur. Oratio se humilioris penetrat nubes, & non discedet donec Altissimus afficiat. Eccli c. 35.

Quocirca, Charissimi, vidistis S. Joannem Baptistam Angelum fuisse, non naturâ, sed vitâ, & conversatione Angelicâ. 1. Angelus fuit legatione seu missione divinâ ad poenitentiam prædicandam hominésque ad Christum adducendos: eadem vestra est vocatio, quare in Tirocinio vos disponite, omnibusque virtutibus necessariis vos munite, ut suo tempore, simili legatione ritè fungi valeatis. 2. Angelus fuit resignatione & indifferentiâ ad omnia loca & personas absque discrimine: eadem vestra est vocatio: *Nostra enim vocationis est diversa loca peragere, &c.* In Novitiatu à parvis auspiciemini, atque ita suo tempore ad majora prompti parati que stabitis, tanquam equi generosi in bellum: ut victoriam contra mundum, carnem, dæmonem reportetis, & gloriam Dei quaquaversum dilatetis. 3. Angelus fuit castitate: eadem est professio vestra: ut Angelicam puritatem æmulemini absque hac virtute, securi haud eritis, modicumque proficietis. 4. Denique Angelus fuit oratione & contemplatione: hanc à viris Apostolicis exigit S. Ignatius. Si quis igitur quapiam re indiget, oret: si dona cœlestia impetrare, si in necessitate auxilium obtinere, si ab hostibus visibilibus & invisibilibus victoriam reportare; si in ambone & exhomologatorio, in conversatione & colloquio cū proximis, maximum fructu referre desideret; oret: petat, quarat pulset ad fores divinas. *Omnia enim qui petit accipit, & qui quarit, invenit; & pulsanti aperietur.*